

Infoblad 4.1

PROGRAMMA'S

Op dit infoblad vind je informatie over de volgende onderwerpen:

- [Kant-en-klare programma's](#)
- [Programma's die begeleiding vragen](#)
- [Andere programma-activiteiten](#)
- [De organisatie van programma's](#)
- [Promotie en verspreiding van programma's](#)
- [Kosten](#)
- [Informeren van de kampeerstaf](#)
- [Meer informatie](#)

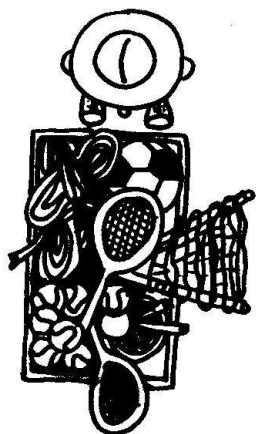
Op Scoutingkampeerterreinen kamperen groepen zelfstandig. De kampeerstaf biedt geen weekvullende programma's aan. Veel groepen stellen het echter wel op prijs als er een aantal kant-en-klare programmaonderdelen aanwezig is. Op verschillende terreinen worden daarom losse activiteiten aangeboden, variërend van kant-en-klare programma's en kampvuren tot themaweekenden.

De programma's zijn in hoofdzaak in te delen in twee categorieën:

- Programma's waarbij geen begeleiding nodig is. Deze liggen 'op de plank', zijn bijvoorbeeld te kopiëren of zitten in een kist of rugzak en de groep kan er zelf mee aan de gang.
- Programma's die begeleiding van de kampeerstaf of derden vergen.

Kant-en-klare programma's

- Kennismakingstocht: een wandeling langs de verschillende plaatsen op het kampeerterrein (winkel, kampvuurkuil, afvalplaats, historische plaatsen) die groepen een van de eerste dagen kunnen lopen om het terrein te leren kennen. Eventueel kun je hierbij alle aanwezige groepen betrekken, waardoor gasten ook elkaar leren kennen. De tocht moet niet te lang zijn (½ uur) en op een speelse manier de gasten met het terrein in aanraking brengen.
- Hikes: Veel terreinen kiezen ervoor een uitgekledede hike aan te bieden, waarbij geen gebruik gemaakt is van routetechnieken. Groepen kunnen met dit halffabrikaat goed zelf aan de slag. Het nadeel van uitgewerkte hikes is dat veel groepen eigen varianten van technieken kennen, het kennisniveau niet bij iedereen hetzelfde is en de jaarlijkse controle bewerkelijk is.
- Overnachtingsplek: Probeer op loopafstand van het kampeerterrein een overnachtingplaats aan te bieden, zodat groepen een tweedaagse hike kunnen lopen. Op een aantal kampeerterreinen zijn afspraken met naburige kampeerterreinen voor gratis overnachtingen of verrekening van de kosten op het 'eigen' terrein.
- Kortere tochten zoals een fototocht, natuurtocht, reflectortocht, milieutocht, GPS-route enz. Deze tochten kunnen door de groep zelf uitgezet worden, schriftelijk beschikbaar zijn of bijvoorbeeld bestaan uit informatieborden op plaatsen waarover iets te vermelden is.
- Kampbadge: opdrachten die verbonden zijn aan het verkrijgen van een kamp- of terreinbadge. De gasten voeren de opdrachten al of niet individueel uit en na

beoordeling door de leiding kunnen ze de badge krijgen. Een voorbeeld is bijvoorbeeld badge De Wilg van [Scoutcentrum Rotterdam](#).

- Doe-boxen: programmaboxen met kant-en-klare activiteiten op een bepaald gebied, zoals bijvoorbeeld spelen met water. Gasten kunnen deze boxen zelfstandig gebruiken, begeleiding door de kampeerstaf is niet nodig. Zorg dat de kisten degelijk zijn en geen verbruiksmaterialen bevatten, zodat de kampeerstaf niet voortdurend hoeft te controleren.

Programma's die begeleiding vragen

- Brandstempel: Op veel terreinen is het mogelijk een brandmerk met het logo van het terrein te laten branden op hoed of riem. Maak duidelijke afspraken over de momenten waarop dit mogelijk is. Eventueel kun je blanco sleutelhangers en dasringen verkopen waarop gasten het brandstempel kunnen plaatsen.
- Touwbaan, hindernisbaan, klimwand enz.: Voor het aanbieden van dergelijke activiteiten moet je de afweging maken of de expertise aanwezig is om dit op een veilige en verantwoorde manier te doen. In verband met onder meer de veiligheid van deelnemers en aansprakelijkheid is het belangrijk dat je dergelijke activiteiten, als ze risico's met zich meedragen, alleen aanbiedt als begeleiding mogelijk is. Dit kan gebeuren door kampeer- of programmastaf die in het zomerseizoen aanwezig is, of door het inschakelen van externe organisaties die op het terrein dergelijke activiteiten verzorgen en hiervoor verantwoordelijk zijn. Voorkom ongelukken door ervoor te zorgen dat niemand de baan of wand zonder toezicht kan betreden. Daarnaast is het *Speeltoestellenbesluit* van toepassing, waarin staat aangegeven dat speeltoestellen gekeurd moeten worden (infoblad 8.8).
- Sportactiviteiten zoals boogschieten en creatieve activiteiten zoals leer bewerken: Dergelijke activiteiten vragen vaak begeleiding, een zekere kennis van de kampeerstaf en natuurlijk materiaal. Bied de activiteiten alleen aan als je er zeker van bent dat de begeleiding een groot deel van de zomer aanwezig is. Ook is het noodzakelijk over een locatie te beschikken waar gasten de activiteiten kunnen uitvoeren.
- Rondleiding met de boswachter: Natuur- en milieuactiviteiten (infoblad 4.3) op het terrein krijgen een extra dimensie als het mogelijk is een rondleiding met een deskundige te maken die iets kan vertellen over de flora en de fauna. In veel gevallen is dit te organiseren met bijvoorbeeld de boswachter van de beherende instantie van het terrein of aangrenzende gebieden.
- Gezamenlijke kampactiviteiten: Hierbij kun je denken aan een internationale avond, een gezamenlijk kampvuur of een sportwedstrijd. Organisatie van deze activiteiten vraagt extra inspanning van de kampeerstaf. Doe dit alleen als het eigenlijke werk van de staf er niet onder lijdt. Vaak kun je ook de leiding van de groepen betrekken bij de organisatie van dergelijke activiteiten. Deelname moet natuurlijk altijd op vrijwillige basis plaatsvinden.

Andere programma-activiteiten

Naast de bovengenoemde voorbeelden is er op programmagebied nog veel meer mogelijk:

- Materiaaluitleen: Op het terrein kan materiaal aanwezig zijn waarmee groepen zelf programma's kunnen uitvoeren, zoals tonnen voor het bouwen van vloten of pionierhout voor het maken van speeltoestellen (infoblad 4.4).
- Kampvuur: Een grote kampvuurkuil biedt mogelijkheden voor een wekelijks gezamenlijk kampvuur (infoblad 4.6).
- VVV-informatie: Een overzicht van toeristische attracties in de buurt kan groepen op weg helpen hun zomerkampprogramma in te vullen. Behalve van musea, kastelen en

steden is het belangrijk ook een overzicht te hebben van zwembaden (inclusief openingstijden), openbaar vervoer, fietsverhuur en braderieën, enz. (infoblad 4.5).

- Evenementen: Verschillende terreinbeheerders organiseren evenementen, zoals bijvoorbeeld de JOTA of houthakkerskampen.

De organisatie van programma's

Het laagseizoen is de ideale tijd om met een aantal mensen te werken aan de voorbereiding van verschillende programmaonderdelen. Deze club mensen heeft organisatorisch een vaste plaats in de organisatie van het kampeerterrin (zie infoblad 5.1). Het is verstandig om een vaste coördinator te hebben die verantwoordelijk is voor de programma's en op tijd aangeeft als vernieuwingen nodig zijn. Deze persoon stuurt de mensen aan die programma's uitwerken en up-to-date houden. Het programmateam kan ook bestaan uit vrijwilligers die bijvoorbeeld in het hoogseizoen fungeren als kampeerstaf. Gedurende het zomerseizoen kan ook de kampeerstaf, afhankelijk van de drukte, tijd hebben om programma's uit te werken. Let wel op dat ze nog kunnen toekomen aan hun eigenlijke taak als gastheer en gastvrouw.

Voor grotere klussen is het goed mogelijk een bevriende Explorerafdeling of Stam te vragen een en ander te verzorgen.

Bij sommige programma's kan het handig zijn om samen te werken met instanties buiten Scouting.

- Voor programma's op het gebied van natuur en milieu, zoals natuurtochten en activiteitenboxen, kun je samenwerking zoeken met het [IVN](#) of de boswachter uit de buurt.
- Bij het aanbieden van buitensportactiviteiten kun je samenwerken met een buitensportorganisatie uit de buurt die bijvoorbeeld een klimwand beheert of kanotochten aanbiedt.

Promotie en verspreiding van programma's

Het aanbieden van activiteiten heeft alleen zin als groepen op de hoogte zijn van de mogelijkheden. Ze kunnen hier dan in de voorbereiding van hun zomerkampprogramma rekening mee houden. Het is dus belangrijk dat groepen kunnen beschikken over de informatie. Hierbij kun je denken aan:

- de website van het terrein waarop je de verschillende mogelijkheden aangeeft. Eventueel kun je hier tochten en andere activiteiten direct digitaal beschikbaar stellen;
- een ordner met de verschillende programmaonderdelen die groepen kunnen inzien bij hun voorbereidingsbezoek of tijdens het kamp;
- een (houten) ordner met geplastificeerde bladen waarop de verschillende mogelijkheden staan en die buiten te raadplegen is.

Bij het overzicht van de mogelijkheden is het goed de volgende items aan te geven:

- de leeftijdsgroep waarvoor de activiteiten bedoeld zijn;
- de tijdsduur van de activiteit;
- het soort activiteit;
- de noodzaak tot reserveren;
- de kosten die aan het programma verbonden zijn;
- de periode dat gasten de activiteiten kunnen ondernemen; wordt het programma gedurende het kampeerseizoen alle weken aangeboden?

Van kant-en-klare programma's moet je voldoende exemplaren in voorraad hebben. Zorg voor een goede (digitale) archivering van de originelen zodat je deze kunt kopiëren of printen als het nodig is. Het is vervelend en onprofessioneel als een groep een kennismakingstocht wil lopen en er onvoldoende routebeschrijvingen zijn.

Kosten

Ieder beheerteam zal zelf de keuze moeten maken of de kosten voor de organisatie van de activiteit doorberekend worden aan de gasten. Het zal hierbij vooral gaan om materiaalkosten, zoals kopieerkosten en betaling voor verbruikt materiaal. Uitgangspunt van veel kampeerterrinen is: scouts de mogelijkheid bieden om zelfstandig te kamperen. Extra activiteiten moeten dan kostendekkend zijn. Kosten van een programma kunnen door de kamperende groep begroot worden.

Informereren van de kampeerstaf

Het is natuurlijk logisch dat ook de rest van de stafleden - en de kampeerstaf in het bijzonder - op de hoogte is van de mogelijkheden en de handelingen die ze moeten verrichten. Betrek de kampeerstafleden bij de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Zij moeten aangeven of een bepaalde activiteit of procedure werkbaar is in het zomerseizoen. Het voorbereidingsweekend in het voorseizoen is het uitgelezen moment om de rest van de stafleden (opnieuw) te laten kennismaken met het aanbod. Activiteiten waarbij ze bijzondere handelingen moeten verrichten, kunnen ze op dit moment oefenen.

Meer informatie

Het is goed je licht op te steken bij collega terreinen in binnen- en buitenland. Hier kun je vaak leuke ideeën opdoen die, mogelijk met een kleine aanpassing, ook goed op je eigen terrein zijn uit te voeren.